

УДК 378:352

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2026-2-70-79>

Сасенко Ольга Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Лубни, Україна.

olgasaenko512@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9438-0304>

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО, ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО ЕФЕКТУ ПАРТНЕРСТВА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД¹

Партнерство закладів вищої освіти (ЗВО) і територіальних громад сьогодні є однією з ключових форм взаємодії суспільних інститутів, що сприяє реалізації соціальних, економічних і культурних завдань розвитку регіонів. Таке партнерство включає обмін ресурсами, знаннями, інноваційними практиками та спільну реалізацію проєктів у сферах освіти, зайнятості, інклюзії, культури, здоров'я та підприємництва. На тлі структурних трансформацій, посилені глобалізацією та кризовими викликами (в тому числі – пандемією COVID-19 та триваючою війною в Україні), виникає гостра потреба в об'єктивній оцінці впливу цих партнерських відносин на благополуччя громад, розвиток людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності територій та соціально-культурної динаміки.

У багатьох регіонах відсутні системні, методично обґрунтовані підходи до кількісного та якісного вимірювання ефектів такої взаємодії. Це ускладнює формування доказово обґрунтованої політики у сфері міжсекторальної співпраці та планування інвестицій у партнерські програми.

Таким чином, постає проблема недостатньої розробленості методичних підходів до оцінювання соціального, економічного та культурного ефекту партнерства закладів вищої освіти та територіальної громади, що перешкоджає ефективному управлінню такими процесами та оптимізації ресурсів.

Зв'язок проблеми з науковими та практичними завданнями полягає в тому, що дослідження формує методичну основу для: підвищення якості прийняття управлінських рішень у місцевих громадах; оптимізації взаємодії університетів з місцевими стейкхолдерами; оцінювання суспільної вартості інвестицій у соціальні та культурні проєкти; розробки ефективних індикаторів сталого розвитку.

У науковій літературі існують значущі дослідження, що започатковують розв'язання проблеми вимірювання ефектів міжсекторального партнерства. Зокрема, виділяються такі напрямки:

– теоретичні основи міжорганізаційної взаємодії (класичні праці з мережевого управління, партнерства у публічному секторі: К. Анселл, Е. Гаш (Ansell & Gash, 2008); Е.-Г. Клайн, Ю. Еделенбос, Б. Стейн (Klijn et al., 2010); К. Г. Прован, П. Кеніс (Provan & Kenis, 2008), які окреслюють загальні механізми успішної співпраці, але не надають специфічного інструментарію оцінювання ефектів;

– дослідження громадсько-університетського партнерства: Г. Етцковіц, Л. Лейдесдорф (Etzkowitz & Leydesdorff, 2000); М. Перкманн, Р. Саландра, В. Тартарі, М. МакКелві, А. Х'юз

¹ Матеріал підготовлено у межах наукового проєкту «Інституціоналізація взаємодії закладу вищої освіти з територіальними громадами як чинник відновлення і збереження людського капіталу в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови країни».

(Perkmann et al., 2021); С. М. Брезніц, М. П. Фельдман (Breznitz & Feldman, 2012), які систематизують моделі взаємодії та вплив на інноваційний розвиток, підприємництво та навчальні процеси, але обмежені у застосуванні до широкого спектру соціальних і культурних ефектів;

– праці з оцінювання соціального капіталу: Р. Д. Патнем (Putnam, 2000); М. Вулкок, Д. Нараян (Woolcock & Narayan, 2000); Дж. С. Коулман (Coleman, 1988), які пропонують концептуальні підходи до вимірювання суспільної взаємодії, але не охоплюють повною мірою специфіку партнерства ЗВО;

– емпіричні дослідження взаємодії ЗВО з місцевими громадами в Україні: Є. М. Хриков, О. І. Кравченко, Н. С. Васиньова (Хриков та ін., 2021; Кравченко та ін., 2021; Кравченко та ін., 2023); Д. Шеренговський, К. Мезенцев, К. Шуварська (Порадник: як співпрацювати університетам і громадам, 2024); А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук (Лелеченко та ін., 2017), які розглядають наслідки освітніх проєктів, проте не формулюють універсальної методології оцінювання ефектів.

Хоча ці праці започатковують фундаментальні уявлення про партнерство, наразі відсутні комплексні та апробовані методичні підходи, що дозволяють одночасно оцінювати соціальні, економічні та культурні ефекти партнерських ініціатив у розрізі територіальних громад.

Авторка цієї статті спирається на вищенаведені дослідження, але розширює фокус: зосереджує увагу на створенні чіткої методичної схеми, інтегруючої кількісні й якісні показники, придатної для практичного використання в оцінювання ефектів партнерства ЗВО та ТГ.

Незважаючи на попередні наукові здобутки, важливі складові проблеми залишилися недостатньо розглянутими, а саме: відсутність єдиної системи індикаторів, що одночасно вимірюють соціальні, економічні та культурні ефекти партнерства; недостатня увага до контекстних змінних, таких як демографічні особливості територій, стан ринку праці, рівень соціальної довіри тощо; відсутність методик, апробованих саме у взаємодії ЗВО і місцевої громади, а не університетської чи бізнес-спільноти; слабка інтеграція кількісних і якісних даних у комплексні оцінювальні моделі; обмежене застосування підходів у умовах трансформації місцевого розвитку, кризових явищ та структурних змін (наприклад, пандемія, економічна нестабільність, військові виклики).

Ця стаття присвячена подоланню саме цих прогалин: запропоновано методичні підходи, які охоплюють всі три виміри ефекту партнерства та враховують контекстні соціально-економічні чинники.

Мета статті – розробити методичні підходи до оцінювання соціального, економічного та культурного ефекту партнерства закладів вищої освіти і територіальних громад, що можуть бути використані для оцінювання якості та ефективності співпраці у конкретних регіональних та локальних контекстах.

Завдання статті: уточнити зміст понять «ефект партнерства», «соціальний ефект», «економічний ефект», «культурний ефект» у контексті взаємодії ЗВО і територіальних громад; визначити ключові компоненти партнерського співробітництва між ЗВО і громадами; проаналізувати існуючі підходи до оцінювання ефектів партнерства у науковій літературі; запропонувати сукупність методичної схеми індикаторів для вимірювання соціального, економічного і культурного ефекту; апробувати запропоновані підходи на прикладі вибіркового кейсів (за потреби: регіональних програм або співпраці конкретних університетів і громад).

Дослідження використовує комбінацію кількісних та якісних методів, що утворюють комплексну методологічну основу: системний аналіз – для встановлення взаємозв'язків між складовими партнерства та їхній вплив на регіональний розвиток; контент-аналіз – для кількісного та якісного опрацювання офіційних документів, стратегій розвитку громад, публікацій про партнерські ініціативи та звітів ЗВО; SWOT-аналіз – для оцінювання сильних і слабких сторін, можливостей і загроз у партнерській співпраці; індикаторний метод – для формування сис-

теми соціальних, економічних і культурних індикаторів ефекту партнерства; аналітичний та узагальнюючий методи – для синтезу результатів та формулювання висновків і рекомендацій.

У сучасних умовах взаємодія закладів вищої освіти (ЗВО) та територіальних громад стала важливою складовою системи регіонального розвитку, що сприяє формуванню людського капіталу, посиленню соціальної згуртованості та підвищенню конкурентоспроможності громад. Заклади вищої освіти дедалі частіше виступають не лише як освітні інституції, але й як активні учасники місцевих соціально-економічних процесів, ініціюючи соціальні проекти, культурні ініціативи та формуючи інтелектуальний потенціал територій. Такий простір співпраці потребує системного підходу до оцінювання його ефективності як для наукового аналізу, так і для управлінського прийняття рішень на рівні громад.

Існуючі дослідження розглядають оцінку ефективності у різних контекстах – від оцінки соціальних підприємств (Демчук, 2025) до розробки критеріїв ефективності в публічному управлінні громад (Дзвінчук & Лютий, 2022). Проте універсальної методики, яка б комплексно оцінювала соціальний, економічний і культурний ефекти партнерства ЗВО і громади, поки що недостатньо.

Партнерство ЗВО і територіальної громади є надсекторним феноменом, що поєднує соціальні, економічні та культурні виміри суспільного розвитку. Виходячи з концепції соціальної відповідальності університетів, ЗВО не лише проводять освітню діяльність, а й реалізують соціальні функції через інтеграцію з місцевими спільнотами, що сприяє зміцненню соціального капіталу (Оржель та ін., 2023). Це підкреслює потребу у комплексних оцінювальних моделях, що виходять за рамки вузьких показників економічної діяльності.

Крім того, зарубіжна література, наприклад аналіз університетно-індустріальних зв'язків, показує, що соціально-економічні наслідки співпраці можуть бути класифіковані за різними вимірами: економічний, соціальний і культурний (Lima et al., 2021). Такий системний класифікаційний підхід є корисним при розробці індикаторів оцінювання партнерства ЗВО і громад.

Ефективна методика оцінювання повинна базуватися на комплексному багатокритеріальному підході, який включає:

1. Соціальні індикатори, що відображають зміни у соціальній сфері: рівень соціальної згуртованості, участь громадян у проектах, зміни у соціальній активності, розвиток соціальних послуг (табл. 1). Соціальну складову можна оцінювати через показники участі громади в освітніх та культурних заходах, волонтерських ініціативах, тощо, що відповідає логіці оцінювання соціального впливу в інших сферах (Гуцол & Якімова, 2025).

2. Економічні індикатори, що вимірюють вплив на економічний розвиток: створення робочих місць, інвестиції в місцеві проекти, підвищення кваліфікації робочої сили, вплив на місцевий ринок праці (табл. 2). Такі індикатори вже використовуються при оцінці ефективності локального розвитку та інвестицій (Iefimova & Pavlova, 2024).

3. Культурні індикатори, що характеризують вплив на культурне життя громади: участь у культурних подіях, підтримка традицій, зміцнення культурної ідентичності (табл. 3). Дослідження ролі культурних заходів демонструє позитивний вплив на згуртованість та психологічне здоров'я мешканців, що може бути зафіксовано через кількісні та якісні показники (Афенченко & Шумлянська, 2025).

Побудова інтегрального індексу ефекту можлива через агрегування відповідних груп показників із застосуванням методів багатокритеріального аналізу (МКА), логічних моделей та теорії змін, що використовується у соціальному менеджменті (Lima et al., 2021).

Інтегральний індекс оцінювання ефекту партнерства ЗВО та територіальної громад (ІПЕП) ґрунтується на системному підході та передбачає агрегування соціальних, економічних і культурних індикаторів у єдиний узагальнений показник. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити результативність взаємодії закладу вищої освіти та територіальної громади, враховуючи як кількісні, так і якісні характеристики.

Таблиця 1

**Індикатори оцінювання соціального ефекту партнерства закладів вищої освіти
та територіальної громади**

№	Показник	Змістовна характеристика	Метод вимірювання	Джерело даних
1	Рівень участі мешканців громади у спільних заходах ЗВО	Частка населення громади, залученого до освітніх, соціальних та волонтерських ініціатив	Анкетування, статистичний аналіз	Звіти ЗВО, опитування
2	Соціальна згуртованість громади	Рівень довіри між учасниками партнерства та місцевими інституціями	Соціологічне опитування	Результати опитувань
3	Розвиток соціальних компетентностей	Формування навичок громадянської участі, лідерства, соціальної відповідальності	Експертна оцінка	Інтерв'ю, фокус-групи
4	Доступність соціальних послуг	Зміни у доступі до консультаційних, освітніх і правових послуг	Порівняльний аналіз	Дані ОМС, ЗВО
5	Рівень задоволеності учасників	Суб'єктивна оцінка корисності партнерських ініціатив	Анкетування	Опитування бенефіціарів

Таблиця 2

**Індикатори оцінювання економічного ефекту партнерства ЗВО
та територіальної громади**

№	Показник	Змістовна характеристика	Метод вимірювання	Джерело даних
1	Створення робочих місць	Кількість нових робочих місць, створених у межах партнерських проєктів	Статистичний аналіз	Дані ОМС, служби зайнятості
2	Підвищення конкурентоспроможності людського капіталу	Рівень професійних та цифрових компетентностей випускників і мешканців громади	Порівняльний аналіз	Освітня статистика
3	Обсяг інвестицій у громаду	Фінансові ресурси, залучені завдяки участі ЗВО у проєктах	Аналіз фінансової звітності	Бюджетні дані
4	Розвиток підприємницької активності	Кількість стартапів, бізнес-ініціатив за участю ЗВО	Моніторинг	Реєстри бізнесу
5	Економічна мультиплікація	Опосередкований вплив на суміжні галузі економіки	Експертна оцінка	Аналітичні звіти

Таблиця 3

**Індикатори оцінювання культурного ефекту партнерства закладів вищої освіти
і територіальної громади**

№	Показник	Змістовна характеристика	Метод вимірювання	Джерело даних
1	Кількість культурних заходів	Фестивалі, виставки, публічні лекції, ініційовані ЗВО	Кількісний аналіз	Звіти ЗВО
2	Рівень культурної участі населення	Частка мешканців, залучених до культурних подій	Анкетування	Соціологічні дослідження
3	Збереження локальної ідентичності	Підтримка місцевих традицій та історичної спадщини	Якісний аналіз	Експертні інтерв'ю
4	Культурна інклюзія	Доступність культурних ініціатив для різних соціальних груп	Порівняльний аналіз	Дані ОМС
5	Освітньо-культурна синергія	Поєднання освіти і культури у спільних проєктах	Контент-аналіз	Програмні документи

Інтегральний індекс формується як зважена сума трьох часткових індексів:

- I_s – індекс соціального ефекту;
- I_e – індекс економічного ефекту;

– I_k – індекс культурного ефекту.

Загальний інтегральний індекс

$$\text{ПЕП} = w_s I_s + w_e I_e + w_k I_k \quad (1)$$

де w_s, w_e, w_k – вагові коефіцієнти відповідних складових ($w_s + w_e + w_k = 1$)

Для забезпечення порівнянності показників застосовується лінійна нормалізація:

Нормалізація стимуляторів

$$x_{ij}^{norm} = \frac{x_{ij} - x_{min}}{x_{max} - x_{min}} \quad (2)$$

Нормалізація дестимуляторів

$$x_{ij}^{norm} = \frac{x_{max} - x_{ij}}{x_{max} - x_{min}} \quad (3)$$

де X_{ij} – значення j -го індикатора i -ї групи

Кожен частковий індекс обчислюється як середнє зважене нормалізованих індикаторів відповідної групи.

Частковий індекс

$$I_i = \sum_{j=1}^n v_{ij} \cdot x_{ij}^{norm} \quad (4)$$

де V_{ij} – вага j -го індикатора в i -й групі; $\sum V_{ij} = 1$

У разі відсутності експертного ранжування доцільно застосувати рівнозначні ваги:

- соціальний ефект – 0,4
- економічний ефект – 0,35
- культурний ефект – 0,25

За потреби ваги можуть визначатися методом експертного оцінювання або методом аналізу ієрархій (АНР) (табл. 4).

Таблиця 4

Інтерпретація значень інтегрального індексу

Значення ПЕП	Рівень ефективності партнерства
0,00 – 0,25	Низький
0,26 – 0,50	Задовільний
0,51 – 0,75	Достатній
0,76 – 1,00	Високий

Припустимо: $I_s = 0,62$; $I_e = 0,58$; $I_k = 0,71$,

тоді $\text{ПЕП} = 0,4 \cdot 0,62 + 0,35 \cdot 0,58 + 0,25 \cdot 0,71 = 0,63$.

Отримане значення свідчить про достатній рівень ефективності партнерства (табл. 5).

Такий адаптований індекс дозволяє порівнювати ефективність співпраці з іншими громадами, відстежувати зміни у часі (динаміка ефективності), формувати рекомендації для місцевої політики щодо оптимізації партнерства, залучати ЗВО до вирішення соціальних і економічних завдань громади.

У практичному застосуванні оцінювання такої складної співпраці доцільно вводити логічні моделі впливу (theory of change), які моделюють причинно-наслідкові зв'язки між діяльністю ЗВО (вхідні ресурси) і очікуваними виходами у громаді. Це сприяє прозорості оцінки і полегшує інтерпретацію результатів для органів місцевого публічного управління (табл. 6).

Таблиця 5

**Розрахунок інтегрального індексу ефекту партнерства закладів вищої освіти
та територіальної громади**

Група показників	Індикатор	Нормалізоване значення	Вага індикатора	Зважене значення
Соціальний ефект	Рівень залучення громади	0,65	0,25	0,16
Соціальний ефект	Працевлаштування випускників	0,60	0,25	0,15
Економічний ефект	Інвестиції в громаду	0,58	0,35	0,20
Культурний ефект	Кількість культурних заходів	0,71	0,25	0,18

Таблиця 6

**Інтегральна модель оцінювання ефектів партнерства закладів вищої освіти
і територіальної громади**

Компонент	Група індикаторів	Інструмент оцінювання	Очікуваний результат
Соціальний ефект	Соціальна участь, згуртованість, доступність послуг	Анкетування, експертні оцінки	Підвищення соціального капіталу
Економічний ефект	Зайнятість, інвестиції, людський капітал	Статистичний аналіз	Зростання економічної активності
Культурний ефект	Культурна участь, ідентичність, інклюзія	Якісні методи	Посилення культурної стійкості громади

Системний підхід також включає збір первинних даних (опитування учасників, фокус-групи, аналіз статистичних даних) і аналітичну обробку (SWOT-аналіз, порівняльний аналіз) для визначення сильних і слабких сторін партнерства.

Партнерство закладів вищої освіти та територіальних громад є багатовимірним феноменом, який не може бути адекватно оцінений за одним критерієм чи тільки на основі економічних показників. Для його оцінювання необхідно застосовувати комплексний методичний підхід, що включає соціальні, економічні і культурні індикатори, інтегровані у систему вимірювання ефективності. Такий підхід дозволяє не лише вимірювати результативність поточних ініціатив, а й формувати управлінські рекомендації для стратегічного розвитку громади.

Застосування подібної методики сприяє підвищенню якісних характеристик життя місцевих спільнот, усвідомленню ролі ЗВО як важливого агента місцевого розвитку та зміцненню співпраці між науково-освітніми інституціями та територіальними громадами в системі публічного управління.

Список використаної літератури

1. Ansell C., Gash A. Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2008. Vol. 18, Issue 4. P. 543–571. DOI: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>
2. Klijn E. H., Edelenbos J., Steijn B. Trust in Governance Networks: Its Impacts on Outcome. *Administration & Society*. 2010. Vol. 42, Issue 2. P. 193–221. DOI: <https://doi.org/10.1177/0095399710362716>
3. Provan K. G., Kenis P. Modes of Network Governance: Structure, Management, and Effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2008. Vol. 18, Issue 2. P. 229–252. DOI: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum015>
4. Etzkowitz H., Leydesdorff L. The dynamics of innovation: from National Systems and “Mode 2” to a Triple Helix of university–industry–government relations. *Research Policy*. 2000. Vol. 29, Issue 2. P. 109–123. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00055-4)

5. Perkmann M., Salandra R., Tartari V., McKelvey M., Hughes A. Academic Engagement: A Review of the Literature 2011–2019. *Research Policy*. 2021. Vol. 50, Issue 1. Art. no. 104114. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3461621>
6. Breznitz S. M., Feldman M. P. The engaged university. *The Journal of Technology Transfer*. 2012. Vol. 37. P. 139–157. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-010-9183-6>
7. Putnam R. D. Bowling alone: the collapse and revival of American community. *CSCW '00: Proceedings of the 2000 ACM conference on Computer supported cooperative work*. New York : Simon & Schuster, 2000. P. 357. DOI: <https://doi.org/10.1145/358916.361990>
8. Woolcock M., Narayan D. Social Capital: Implications for Development Theory, Research, and Policy. *The World Bank Research Observer*. 2000. Vol. 15, Issue 2. P. 225–249. DOI: <https://doi.org/10.1093/wbro/15.2.225>
9. Coleman J. S. Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*. 1988. Vol. 94. P. 95–120. DOI: <https://doi.org/10.1086/228943>
10. Хриков Є. М., Кравченко О. І., Васиньова Н. С. Аналіз потенціалу закладу вищої освіти щодо взаємодії з територіальними громадами. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 39, Т. 3. С. 265–269. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/39-3-42>
11. Кравченко О. І., Хриков Є. М., Васиньова Н. С. Форми взаємодії закладів вищої освіти із територіальними громадами. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1(339). Ч. 1. С. 167–176. DOI: [https://doi.org/10.12958/227-2844-2021-1\(339\)-1-167-176](https://doi.org/10.12958/227-2844-2021-1(339)-1-167-176)
12. Кравченко О. І., Васиньова Н. С., Хриков Є. М. Взаємодія закладів вищої освіти з територіальними громадами : кол. монографія. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 127 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9834> (дата звернення: 23.01.2026).
13. Порадник: як співпрацювати університетам і громадам / за ред. Д. Шеренговського, К. Мезенцева, К. Шуварської. Львів, 2024. URL: https://auu.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/poradnyk_web.pdf (дата звернення: 23.01.2026).
14. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ, 2017. 110 с. URL: <https://surl.li/mtptax> (дата звернення: 23.01.2026).
15. Демчук Т. М. Еволюція громадянської освіти в Україні через призму співпраці держави і суспільства. *Empirio*. 2025. Т. 2, № 1. С. 3–14. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.1.3-14>
16. Дзвінчук Д. І., Лютий М. О. Про оцінювання ефективності публічного управління територіальними громадами. *Public Management*. 2022. № 1. С. 42–51. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-6)
17. Оржель О., Бойченко М., Петроє О., Литовченко О., Трима К., Шофолова Н., Червона Л., Бульвінська О. Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення : монографія / за ред. С. Калашнікової, О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 128 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7644-62-9-2023>
18. Lima J. C. F., Torkomian A. L. V., Pereira S. C. F., Oprime P. C., Hashiba L. H. Socioeconomic Impacts of University–Industry Collaborations—A Systematic Review and Conceptual Model. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2021. Vol. 7, Issue 2. Art. no. 137. DOI: <https://doi.org/10.3390/joitmc7020137>
19. Гуцол Д. С., Якимова Н. С. Оцінювання ефективності соціального впливу як ключового інструменту управління соціальними підприємствами. *Empirio*. 2025. Т. 2, № 1. С. 102–115. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.1.102-115>

20. Iefimov G., Pavlova M. Effectiveness assessment of international investment in the Ukrainian territorial communities' activities. *Економіка України*. 2024. Т. 67, № 4(749). С. 68–86. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.04.068>

21. Афенченко Г. В., Шумлянська Н. В. Вплив сфери культури на життя громад та розвиток територій. *Культура України*. 2025. № 88. С. 38–47. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.088.04>

References

1. Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543–571. DOI: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032> [in English].

2. Klijn, E. H., Edelenbos, J., & Steijn, B. (2010). Trust in Governance Networks: Its Impacts on Outcome. *Administration & Society*, 42(2), 193–221. DOI: <https://doi.org/10.1177/0095399710362716> [in English].

3. Provan, K. G., & Kenis, P. (2008). Modes of Network Governance: Structure, Management, and Effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(2), 229–252. DOI: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum015> [in English].

4. Etzkowitz, H., & Leydesdorff, L. (2000). The dynamics of innovation: from National Systems and “Mode 2” to a Triple Helix of university–industry–government relations. *Research Policy*, 29(2), 109–123. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00055-4) [in English].

5. Perkmann, M., Salandra, R., Tartari, V., McKelvey, M., & Hughes A. (2021). Academic Engagement: A Review of the Literature 2011–2019. *Research Policy*, 50(1), 104114. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3461621> [in English].

6. Breznitz, S. M., & Feldman, M. P. (2012). The engaged university. *The Journal of Technology Transfer*, (37), 139–157. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-010-9183-6> [in English].

7. Putnam, R. D. (2000). Bowling alone: the collapse and revival of American community. In: *CSCW '00: Proceedings of the 2000 ACM conference on Computer supported cooperative work*. (p. 357). New York: Simon & Schuster. DOI: <https://doi.org/10.1145/358916.361990> [in English].

8. Woolcock, M., & Narayan, D. (2000). Social Capital: Implications for Development Theory, Research, and Policy. *The World Bank Research Observer*, 15(2), 225–249. DOI: <https://doi.org/10.1093/wbro/15.2.225> [in English].

9. Coleman, J. S. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, (94), 95–120. DOI: <https://doi.org/10.1086/228943> [in English].

10. Khrykov, Ye. M., Kravchenko, O. I., & Vasynova, N. S. (2021). Analiz potentsialu zakladu vyshchoi osvity shchodo vzaïemodii z terytorialnymi hromadamy [Analysis of the potential of the university regarding interaction with territorial communities]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*, 39, (3), 265–269. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/39-3-42> [in Ukrainian].

11. Kravchenko, O. I., Khrykov, Ye. M., & Vasynova, N. S. (2021). Formy vzaïemodii zakladiv vyshchoi osvity iz terytorialnymi hromadamy [Forms of interaction of higher educational institutions with territorial communities]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Pedagogical Sciences*, 1(339), 1, 167–176. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-1\(339\)-1-167-176](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-1(339)-1-167-176) [in Ukrainian].

12. Kravchenko, O. I., & Vasynova, N. S., Khrykov, Ye. M. (2023). *Vzaïemodiiia zakladiv vyshchoi osvity z terytorialnymi hromadamy* [Interaction of higher education institutions with territorial communities]. Poltava: DZ «LNU imeni Tarasa Shevchenka». Retrieved January 23, 2026, from <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9834> [in Ukrainian].

13. Poradnyk: yak spivpratsiuvaty universytetam i hromadam [Advisor: How to Collaborate with Universities and Communities]. (2024). Eds. D. Sherenhovskiyi, K. Mezentsev, K. Shuvarska. Lviv. Retrieved from https://auu.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/poradnyk_web.pdf [in Ukrainian].

14. Lelechenko, A. P., & Vasylieva, O. I., Kuibida, V. S., & Tkachuk, A. F. (2017). Mistseve samovriaduvannya v umovakh detsentralizatsii povnovazhen [Local self-government in the context of decentralization of powers]. Kyiv. URL: <https://surl.li/mtptax> [in Ukrainian].

15. Demchuk, T. M. (2025). Evoliutsiia hromadianskoi osvity v Ukraini cherez pryzmu spivpratsi derzhavy i suspilstva [The Evolution of Civic Education in Ukraine through the Prism of State-Society Cooperation]. *Empirio*, 2(1), 3–14. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.1.3-14> [in Ukrainian].

16. Dzvinchuk, D. I., & Lyutyi, M. O. (2022). Pro otsiniuvannya efektyvnosti publichnoho upravlinnia terytorialnymy hromadamy [About on evaluation of the effectiveness of public governance of territorial communities]. *Publichne uriaduvannya – Public Management*, 1(29), 42–51. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-6) [in Ukrainian].

17. Orzhel, O., Boichenko, M., Petroie, O., Lytovchenko, O., Tryma, K., Shofolova, N., Chervona, L., & Bulvinska, O. (2023). Polityka ta mekhanizmy realizatsii sotsialnoi vidpovidalnosti universytetiv Ukrainy v umovakh viiny ta pid chas povoiennoho vidnovlennia [Policy and mechanisms for implementing social responsibility of Ukrainian universities in wartime and during military recovery]. Kyiv: Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7644-62-9-2023> [in Ukrainian].

18. Lima, J. C. F., Torkomian, A. L. V., Pereira, S. C. F., Oprime, P. C., & Hashiba, L. H. (2021). Socioeconomic Impacts of University–Industry Collaborations—A Systematic Review and Conceptual Model. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 7(2), 137. DOI: <https://doi.org/10.3390/joitmc7020137> [in English].

19. Hutsol, D. S., & Yakymova, N. S. (2025). Otsiniuvannya efektyvnosti sotsialnoho vplyvu yak kliuchovoho instrumentu upravlinnia sotsialnymy pidpriemstvamy [Assessment of the Effectiveness of Social Impact as a Key Tool for Managing Social Enterprises]. *Empirio*, 2(1), 102–115. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.1.102-115> [in Ukrainian].

20. Iefimova, G., & Pavlova, M. (2024). Effectiveness assessment of international investment in the Ukrainian territorial communities' activities. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 67(4(749)), 68–86. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.04.068> [in English].

21. Afenchenko, H. V., & Shumlianska, N. V. (2025). Vplyv sfery kultury na zhyttia hromad ta rozvytok terytorii [The impact of the cultural sphere on the life of communities and the development of territories]. *Kultura Ukrainy – Culture of Ukraine*, (88), 38–47. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.088.04> [in Ukrainian].

Саєнко О. О. Методичні підходи до оцінювання соціального, економічного та культурного ефекту партнерства закладів вищої освіти та територіальних громад

У статті обґрунтовано методичні підходи до комплексного оцінювання соціального, економічного та культурного ефекту партнерства закладів вищої освіти і територіальних громад. Актуальність дослідження зумовлена посиленням ролі університетів як суб'єктів місцевого розвитку в умовах децентралізації, соціально-економічних трансформацій та воєнних викликів. Наголошено на необхідності переходу від фрагментарної оцінки окремих результатів співпраці до системного вимірювання інтегрального ефекту партнерських ініціатив. Запропоновано багатокритеріальну модель оцінювання, що поєднує кількісні та якісні індикатори, згруповані за трьома складовими: соціальною, економічною та культурною. Розроблено систему показників для кожної групи та алгоритм їх нормалізації, зважування й агрегування в інтегральний індекс ефекту партнерства. Обґрунтовано використання методів

індикаторного аналізу, багатокритеріального оцінювання, SWOT-аналізу та логічної моделі впливу для забезпечення достовірності та інтерпретаційної прозорості результатів. Доведено, що запропонований підхід дозволяє здійснювати порівняльний аналіз ефективності співпраці в різних громадах, відстежувати динаміку змін та формувати рекомендації для органів місцевого самоврядування і керівництва ЗВО. Практична значущість роботи полягає у можливості використання інтегрального індексу як інструменту стратегічного планування, обґрунтування управлінських рішень і підвищення суспільної вартості інвестицій у партнерські програми. Запропонована методика сприяє посиленню ролі університетів у формуванні людського капіталу, розвитку соціальної згуртованості та культурної стійкості територіальних громад.

Ключові слова: партнерство, заклади вищої освіти, територіальні громади, соціальний ефект, економічний ефект, культурний ефект, інтегральний індекс, індикаторний підхід, багатокритеріальне оцінювання, сталий розвиток, людський капітал, публічне управління.

Saienko O. O. Methodological approaches to assessing the social, economic, and cultural impact of partnerships between higher education institutions and local communities

The article substantiates methodological approaches to a comprehensive assessment of the social, economic and cultural effect of partnership between higher education institutions and territorial communities. The relevance of the study is due to the strengthening of the role of universities as subjects of local development in the context of decentralization, socio-economic transformations and military challenges. The need to transition from fragmentary assessment of individual results of cooperation to systematic measurement of the integral effect of partnership initiatives is emphasized. A multi-criteria assessment model is proposed, combining quantitative and qualitative indicators grouped by three components: social, economic and cultural. A system of indicators for each group and an algorithm for their normalization, weighting and aggregation into an integral index of the partnership effect are developed. The use of indicator analysis methods, multi-criteria assessment, SWOT analysis and logical impact model to ensure the reliability and interpretative transparency of the results is justified. It is proven that the proposed approach allows for a comparative analysis of the effectiveness of cooperation in different communities, to track the dynamics of changes and to formulate recommendations for local governments and higher education institutions. The practical significance of the work lies in the possibility of using the integral index as a tool for strategic planning, substantiation of management decisions and increasing the social value of investments in partnership programs. The proposed methodology contributes to strengthening the role of universities in the formation of human capital, the development of social cohesion and cultural sustainability of territorial communities.

Key words: partnership, higher education institutions, local communities, social impact, economic impact, cultural impact, integral index, indicator approach, multi-criteria assessment, sustainable development, human capital, public administration.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого
доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 15.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.05.2026